

Profesionālās ievirzes izglītības programma
„Pūšaminstrumentu spēle” – “Klarnetes spēle I”
20V121031

Mācību priekšmeta „**Klarnetes spēle**” programma

Izglītības programmas

Īstenošanas ilgums: **8** gadi

Apjoms: **1785** stundas

APSTIPRINĀTS

Vaiņodes mūzikas skolas direktore:

(G. Riežniece)

**Profesionālās ievirzes izglītības programma
„Pūšaminstrumentu spēle” – “Klarnetes spēle I”
Mācību priekšmeta programma
Apjoms 1785 stundas**

**Mācību priekšmeta programma
Klarnetes spēle**

1. Mācību priekšmeta mērķi:

- 1.1. Nodrošināt izglītojamajam iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei klarnetes spēles programmā;
- 1.2. Sekmēt izglītojamā veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu un radošu personību;
- 1.3. Sekmēt muzikālo un radošo spēju attīstību un klarnetes spēles pamata prasmju veidošanu;
- 1.4. Motivēt izglītojamo atbilstoši savām spējām un interesēm turpināt klarnetes spēles apguvi nākamajā izglītības pakāpē;
- 1.5. Veicināt klarnetes spēles popularizēšanu, izglītojamam piedaloties koncertos kā solistam un/vai kolektīvā;
- 1.6. Sekmēt izglītojamā pozitīvas attieksmes veidošanos pret sabiedrību un līdzcilvēkiem.

2. Mācību priekšmeta uzdevumi:

- 2.1. Nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un klarnetes spēles praktisko iemaņu apguvi, veicinot muzikālo spēju attīstību, kā arī vērtīborientācijas veidošanos mūzikā, atbilstoši uzņemšanas prasībām mūzikas profesionālās vidējās izglītības programmā;
- 2.2. Sekmēt muzikālās darbības pieredzes apguvi klarnetes spēlē, attīstot arī jaunrades spējas mūzikā;
- 2.3. Sekmēt izglītojamā emocionālo un intelektuālo attīstību;
- 2.4. Atrasisīt izglītojamā muzikalitāti un individuālās radošās spējas;
- 2.5. Apgūt pamatterminoloģiju mūzikā;
- 2.6. Attīstīt muzikālo dzirdi, muzikālo atmiņu, ritma izjūtu un muzikālo domāšanu;
- 2.7. Mācību programmas apguves rezultātā iepazīties ar dažādiem mūzikas stiliem un žanriem, apgūt skaņdarbu repertuāru klarnetei.

3. Mācību priekšmeta apguves ilgums un apjoms:

- 3.1. Mācību priekšmeta “Klarnetes spēle” apguves ilgums ir 8 (9*) mācību gadi;
- 3.2. Kontaktstundu skaits – 560:
 - 2 stundas nedēļā;
 - 70 stundas mācību gadā.

* 9. apmācību gads paredzēts izglītojamajiem, kuri vēlas turpināt apgūt muzikālo izglītību nākamajā profesionālās izglītības pakāpē, bet vispārizglītojošajā skolā vēl nav pabeigta 9. klase.

4. Mācību sasniegumu vērtēšanas prasības, formas un kārtība:

- 4.1. Mācību sasniegumu vērtēšana notiek saskaņā ar **Vainodes Mūzikas skolas** iekšējiem noteikumiem. Mācību koncertos, eksāmenos un atklātajos koncertos programma tiek atskaņota no galvas;

- 4.2. Ieteicams katram izglītojamajam mācību gada laikā piedalīties koncertā, kas nav saistīts ar mācību procesu;
- 4.3. Pārbaudījumu prasības, formas un kārtība:

	1. semestris	2. semestris
Mācību koncertos, eksāmenos un atklātajos koncertos programma tiek atskaņota <u>no galvas</u> .		
1.klase	-	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> • 1 nošu vai ritma vingrinājums (nav obligāts) <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> 1 skaņdarbs vai tautas dziesma (nav obligāts) • 1 skaņdarbs vai tautas dziesma (no galvas) <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> • 2 dažāda rakstura skaņdarbi vai tautas dziesmas (no galvas)
2.klase	<u>Tehniskā ieskaite** oktobrī</u> • 1 mažora gamma pēc pedagoga ieskatiem un 1 nošu vai ritma vingrinājums <u>Mācību koncerts decembrī:</u> • 1-2 dažāda rakstura skaņdarbi vai tautas dziesmas (no galvas)	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> • 1 mažors un 1 minors pēc pedagoga ieskatiem, kā arī 1 etīde no notīm <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> • 1 skaņdarbs (no galvas) <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> • 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
3.klase	<u>Tehniskā ieskaite** oktobrī</u> • 1 mažors un 1 minors (ieteicams ar visiem veidiem), T53, 1 etīde no notīm <u>Mācību koncerts decembrī:</u> • 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> • 1 mažors un 1 minors (ieteicams ar visiem veidiem), T53, 1 etīde no notīm • Lasīšana no lapas <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> • 1 skaņdarbs (no galvas) <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> • 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
4.klase	<u>Tehniskā ieskaite oktobrī:</u> • 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, 1 etīde vai orķestra partija no notīm <u>Mācību koncerts decembrī:</u> • 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> • 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, 1 etīde vai orķestra partija no notīm • Lasīšana no lapas <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> • 1 skaņdarbs (no galvas) <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> • 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
5.klase	<u>Tehniskā ieskaite oktobrī:</u> • 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7 plaši, 1 etīde vai orķestra partija no notīm <u>Mācību koncerts decembrī:</u>	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> • 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7 plaši, 1 etīde vai orķestra partija no notīm • Lasīšana no lapas <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> • 1 skaņdarbs (no galvas)

	1. semestris	2. semestris
	izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
6.klase	<u>Tehniskā ieskaite oktobrī:</u> 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7, pm7, 1 etīde vai orķestra partija no notīm <u>Mācību koncerts decembrī:</u> - izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7, pm7, 1 etīde vai orķestra partija no notīm - Lasīšana no lapas <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> 1 skaņdarbs (no galvas) <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> - izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
7.klase	<u>Tehniskā ieskaite oktobrī:</u> 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7, pm7 ar apvērsumiem, 1 etīde vai orķestra partija no notīm <u>Mācību koncerts decembrī:</u> - izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Tehniskā ieskaite februārī:</u> 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7, pm7 ar apvērsumiem, 1 etīde vai orķestra partija no notīm - Lasīšana no lapas <u>Atklātais mācību koncerts martā:</u> 1 skaņdarbs (no galvas) <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> - izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
8.klase	<u>Tehniskā ieskaite oktobrī:</u> 1 mažors un 1 minors, T53, arpedžo, D7, pm7 ar apvērsumiem, 1 etīde vai orķestra partija no notīm <u>Mācību koncerts decembrī:</u> - izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Noslēguma eksāmena programmas noklausīšanās 3 reizes (1. reizi no notīm februārī, 2. reizi no notīm martā, 3.reizi no galvas aprīlī).</u> <u>Noslēguma eksāmens maijā:</u> - izvērstas formas skaņdarbs un miniatūra vai 3 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)

** Prasības gammām tehniskajā ieskaitē

	1. semestris	2. semestris
1. klase	-	1 nošu vai ritma vingrinājums (nav obligāts)
2. klase	Mažora gamma pēc pedagoga ieskatiem	Mažora un minora gamma pēc pedagoga ieskatiem, T53
3. klase	Gammas ar 1 zīmi (pēc izvēles ar diēziem vai bemoliem), minors ieteicams ar visiem veidiem, trijskaņi	Gammas ar 1 zīmi (ar diēziem vai bemoliem, kas netika apgūtas 1. semestrī), minors ieteicams ar visiem veidiem, trijskaņi
4. klase	Gammas ar 2 zīmēm (pēc izvēles ar diēziem vai bemoliem), trijskaņi, arpēdžijas	Gammas ar 2 zīmēm (ar diēziem vai bemoliem, kas netika apgūtas 1.semestrī), trijskaņi, arpēdžijas
5. klase	Gammas ar 3 zīmēm (pēc izvēles ar diēziem vai bemoliem),	Gammas ar 3 zīmēm (ar diēziem vai bemoliem, kas netika apgūtas 1.semestrī),

	trijskaņi, arpēdžijas, D7 plaši, bez apvērsumiem	trijskaņi, arpēdžijas, D7 plaši, bez apvērsumiem
6. klase	Gammas ar 4 zīmēm (pēc izvēles ar diēziem vai bemoliem), trijskaņi, arpēdžijas, D ₇ , pm ₇ plaši	Gammas ar 4 zīmēm (ar diēziem vai bemoliem, kas netika apgūtas 1.semestrī), trijskaņi, arpēdžijas, D ₇ , pm ₇ plaši
7. klase	Gammas ar 5 zīmēm (pēc izvēles ar diēziem vai bemoliem), trijskaņi, arpēdžijas, D ₇ , pm ₇ ar apvērsumiem	Gammas ar 5 zīmēm (ar diēziem vai bemoliem, kas netika apgūtas 1.semestrī), trijskaņi, trijskaņi, arpēdžijas, D ₇ , pm ₇ ar apvērsumiem
8. klase	Gammas līdz 5 zīmēm (pēc izvēles), trijskaņi, arpēdžijas, D ₇ , pm ₇ ar apvērsumiem	-

****individuāli pēc situācijas (atbilstoši fizioloģiskajām īpašībām jeb “vai pirksti spēj aizsniegt visas klapītes”)**

5. Mācību priekšmeta apguves secība:

1. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmieni apgūšana:
 - iepazīšanās ar instrumentu – tā salikšana, kopšana;
 - elpas pamatu apgūšana – tās nozīme un funkcijas klarnetes spēlē, klarnetes spēlei raksturīgās elpošanas apgūšana – pareiza ieelpa un izelpa (dažādi vingrinājumi elpai);
 - ambušūra veidošana;
 - darbs pie skaņas iegūšanas ar klarnetes iemutni, skaņas veidošana, attīstīšana;
 - roku un pirkstu nostādīšana, stājas veidošana klarnetes spēlei, pakāpeniska aplikatūras apgūšana;
 - reģistru apgūšana;
 - *non legato*, *legato* (dažādi vingrinājumi);
 - izglītojamajiem ar iepriekšēju sagatavotību – turpināt tehnisko iemaņu nostiprināšanu un pilnveidošanu;
- Gammas – pēc skolotāja ieskatiem.,
- Etīdes vai vingrinājumi – 4–6;
- Skaņdarbi – 6–10 dažāda rakstura skaņdarbi vai latviešu tautasdziesmas.

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

Latviešu t.dz. *Aijā žūžū*

Rindām auga ozoliņi

Kur tad tu nu biji

Maza, maza meitenīte

Cipu, capu, vāverīte

Dž.Ordvais *Atvadu dziesma*

M. Hausers *Šūpuļdziesma*

Robert Shaw *A-roving*

Dž. Grejs *Pensilvānija*

J.S.Bahs *Ārija*

A.Balodis *Sisenis un sienāzis*

2. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana:
 - elpas pamatu nostiprināšana – tās nozīme un funkcijas klarnetes spēlē, klarnetes spēlei raksturīgās elpošanas apgūšana – pareiza ieelpa un izelpa (dažādi vingrinājumi elpai);
 - ambušūra veidošana un nostiprināšana;
 - roku un pirkstu nostādīšana, stājas veidošana klarnetes spēlei, pakāpeniska aplikatūras apgūšana;
 - reģistru apgūšana;
 - *non legato*, *legato* (dažādi vingrinājumi);
- Gammas – pēc skolotāja ieskatiem – detašē un *legato*, ieteicams diapazons – no 1 līdz 2 oktāvām (ja iespējams, līdz 2. oktāvas la²);
- Etīdes – 4–6 dažādas etīdes;
- Skaņdarbi – 6–10 dažāda rakstura skaņdarbi vai tautasdziesmas.

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

L. van Bēthovens *Murkšķis*

G. F. Hendelis *Andante*, *Menuets*, *Burē*

V.A.Mocarts *Allegretto*

R. Rodgers *My funny valentine*

H. Arlens *Over the rainbow*

S.Lukanjuks *Pasaka*

Trad. Franču dziesma *Mēness gaismā*

J.Johow *Skaņdarbs*

G. Auric *Where is your heart* no filmas *Moulin Rouge* (1952.)

3. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana:
 - darbs pie toņa – dažādi vingrinājumi;
 - trilleru apgūšana – specifiski klarnetes spēlei;
 - aplikatūras apgūšana;
 - vingrinājumi pirkstu un mēles sinhronai spēlei, ātruma attīstīšana
- Gammas – mažora un minora gammas ar 1 zīmi (trijaskaņi) – detašē un *legato*, diapazons ieteicams līdz pirmas vai kvintas skaņai maksimāli tuvu 3. oktāvas do³.
- Etīdes – 4–6 dažādas etīdes;
- Skaņdarbi – 6–8 dažāda rakstura skaņdarbi vai tautas dziesmas;
- Lasīšana no lapas (vieglas t.dz.).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

V. A. Mocarts *Andantino*

Joe Hisashi *Laputa*

V.A.Mocarts *Vācu deja*

N. Rota *Melodija*

L. Harlains *Kad uz zvaigzni lūkojies*

V. A. Mocarts *Ārija* no operas “*Dons Žuans*”

A.Altmanis *Dziesma*

E. Grīgs *Liriska dziesma*

A.Veismane *Melodija*

A.Altmanis *Canzonetta*

4. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana:
 - darbs pie toņa – *crescendo* un *diminuendo* (< >);
 - virsskaņas;
 - artikulācijas veids – *staccato*;
 - vingrinājumi pirkstu un mēles sinhronai spēlei, ātruma attīstīšana
- Gammas – mažori un minori ar 2 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas), ieteicams diapazons līdz pirmas vai kvintas skaņai maksimāli tuvu trešās oktāvas re³;
- Etīdes – 6–8 dažādas etīdes;
- Lasīšana no lapas;
- Skaņdarbi – 6–8 dažāda rakstura skaņdarbi, repertuārā ieteicams iekļaut izvērstas formas skaņdarbu.

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

H. Badings *Andante con moto*

Dž. Skots *Jokdaris*

K. Debišī *Mazais nēģerēns*

A. Altmanis *Dziesma*

A. Satham *Maiga sajūta*

B. Dvarionas *Prelūdijs*

A. Bernets *Rumba speciale*

A. Altmanis *Rondino*

Jean Xavier Lefevre *Sonāte N3*

5. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana, izmantojot dažādus metodiskos materiālus;
- Gammas – mažora un minora ar 3 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas), D₇ plaši, ieteicams diapazons līdz pirmas vai kvintas skaņai maksimāli tuvu mi³;
- Etīdes – 6–8 dažādas etīdes;
- Lasīšana no lapas;
- Skaņdarbi – 4-6 dažāda rakstura skaņdarbi, ieteicams izvērstas formas skaņdarbs (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

Joe Hisaishi *Skaņdarbs*

P. Simon *Klusuma skaņa*

M. Vidmonte *Pastaiga*

J. S. Bahs *Prelūdijs*

H. Bots *Valsis*

P. Čaikovskis *Rudens dziesma*

J. S. Bahs *Prelūdijs*

A. Žilinskis *Sonatīne 1. daļa*

R. M. Endresen *Meža atbalss*

Trad. arr. A. Altmanis *Dziesma no Indijas*

6. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmieni apgūšana, pielietojot ievērojamu klarnetistu metodiskos materiālus par toni, tehniku, artikulāciju:
 - *legato* vingrinājumi visā diapazonā toņa veidošanai;
 - vingrinājumi *staccato*, detašē – mēles tehnikas uzlabošanai;
- Gammas – mažori un minori ar 4 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas), D₇, pm₇ plaši un ieteicams diapazons līdz pīmas vai kvintas skaņai maksimāli tuvu mi³;
- Etīdes – 6–8 dažādas etīdes;
- Lasīšana no lapas;
- Skaņdarbi – 4-6 dažāda rakstura skaņdarbi, ieteicams izvērstas formas skaņdarbs (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

F. Šopēns *Noktirne*
P. Plakidids *Skice*
E. Laate *Tarantella*
H. Bermans *Adagio* Re^b maž
L. van Bēthovens *Sonatīna*
M. Gļinka *Vokalīze*
M. Tariverdijevs *Prelūdija*
V. A. Mocarts *Rondo*
K. Sensānss *Gulbis*
Dž. Hannigans *Maršs*

7. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmieni apgūšana, izmantojot dažādus metodiskos materiālus par skaņas kvalitāti, pirkstu tehniku, artikulāciju, orķestra grūtības;
- Vingrinājumi *legato*, detašē un *staccato* attīstībai un pilnveidošanai visā instrumenta spēles reģistrā.
- Gammas – mažori un minori ar 5 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas), D₇ un arpēdžijas, pm^{VII}₇ un arpēdžijas, ieteicams diapazons līdz pīmas vai kvintas skaņai maksimāli tuvu mi³;
- Etīdes – 6 dažādas etīdes;
- Lasīšana no lapas.,
- Skaņdarbi – 4-6 dažāda rakstura skaņdarbi, ieteicams izvērstas formas skaņdarbs (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

J. Barā *Skaņdarbs sol minorā*
V. Tučeks *Koncerts*
J. Nīmanis *Tango*
F. V. Kramar *Koncerts*, 1. daļa
A. Balodis *Pagaidām*

A. Dimlers *Koncerts*
R.M.Endersens *Mēnesnīcas serenāde*
H. Bading *Caprice*
T.Sarah *Sonāte klarnetei un klavierēm*

8. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmieni apgūšana, izmantojot dažādus metodiskos materiālus par skaņas kvalitāti, pirkstu tehniku, artikulāciju, orķestra grūtības;
- Vingrinājumi *legato*, detašē un *staccato* attīstībai un pilnveidošanai visā instrumenta spēles reģistrā.
- Gammas – mažori un minori pēc izvēles līdz 5 zīmēm (trijskāņi, arpēdžijas), D₇ un arpēdžijas, _{pm}VII₇ un arpēdžijas, diapazons līdz pirmas vai kvintas skaņai maksimāli tuvu mi³;
- Etīdes – 3 dažādas etīdes;
- Skaņdarbi – 4-6 dažāda rakstura skaņdarbi, ieteicams izvērsta formas skaņdarbs (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Gatavošanās kolokvijam (izglītojamiem, kuri plāno turpināt muzikālo izglītību):

- teorētisko zināšanu papildināšana (mūzikas termini, ievērojamāko komponistu (īpaši – repertuārā iekļauto) svarīgāko dzīves un daiļrades faktu zināšana);
- pamatzināšanas, orientējoties mūzikas stilos, žanros; koncertu apmeklēšana, ierakstu klausīšanās;
- priekšstats par ievērojamākajām kultūras dzīves norisēm Latvijā.

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

Alfie Pugh *Putnu vērotājsvīta*
K. Sensāns *Sonāte*
Jēk. Mediņš *Romance*
M. Arnolds *Sonatīne*
Stefan Diehl *Atpakaļ*
P. Žanžans *Arabeskas*
A.Altmanis *Sentimentālais valsis*
Jino Pavilainen *Svīta Saullēkts un saulriets Op.11*
K.M.Vēvers *Variācijas*

Mācību līdzekļi:

Latviešu tautas dziesmas klarnetei un klavierēm (sast. G. Kļaviņš)
Latviešu tautas dziesmas klarnetei solo un ansambļiem (sast. G. Kļaviņš)
Viegli skaņdarbi klarnetei (sast. J. Vanags)
S. Rozanovs *Škola igri na klarnete*
The Young Clarinetist. Volume I (sast. D.Pullin)
What Else Can I Play? Clarinet (I daļa)
What Else Can I Play? Clarinet (2., 3.daļa)
Pjesi dļa načinajuščih (sast. V. Sergejeva)
A. Starks *Etjudi dļa klarneta*
A. Starks *36 vieglas etīdes klarnetei*
F. Demnitz *Elementarschule für Klarinette*
G. Langenus *Complete Method for the Clarinet*

Hrestomatija dļā klarineta 1.–3.klassi (sast. I. Mozgovenko, A. Starks)
Hrestomatija dļā klarineta 4.–5.klassi (sast. I. Mozgovenko, A. Starks)
A. Starks Etjudi dļā klarnetam (Etīdes N 21 – 40)
Rubank Advanced Method Clarinet (H. Voxman, V. M. Gower)
Favorite Jazz for clarinet (arr. by K. Snell)
L. Wiedemann 75 Etüden für Klarinette
Wybor etiud i cwiczen na klarnet (sast. L. Kurkievičs)
Karl Operman Velocity, Tehnical excercises
[www.musescore](http://www.musescore.com)

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja:

Ivonna Rozentāle 2025. gadā